

- Ф. 2 (особистий). Оп. 1. Спр. 5. Од. зб. 1. Арк. 2. Оригінал. Переклад з рос.мови.
4. Хворостін Юрій. Спогади, оповідання, листи // Архів Дитмістечка імені Комінтерну. Наукова бібліотека Національного університету «Одеська юридична академія» (НУОЮААДіК) Ф. 2 (особистий). Оп. 1. Спр. 14. Од. зб. 1. Оригінал.
 5. Охорона дитинства. Дитяче право: теорія, досвід, перспективи. Матеріали конференції, присвяченої 80-й річниці від дня заснування Державного показового Дитячого містечка імені Комінтерну в Одесі: Збірник наукових праць. Одеса: Юрид. літ., 2001. 249 с. // Архів Дитмістечка імені Комінтерна. Наукова бібліотека Національного університету «Одеська юридична академія». (НУОЮААДіК). Фонд Наукової бібліотеки. Оригінал.
 6. Pauly Matthew D. Breaking the tongue: language, education, and power in Soviet Ukraine, 1923-1934 / Matthew D. Pauly. – Toronto etc. : Univ. of Toronto press, 2014. – XX, 456 p.: ill. // Архів Дитмістечка імені Комінтерну. Наукова бібліотека Національного університету «Одеська юридична академія». (НУОЮААДіК). Фонд Наукової бібліотеки. Оригінал
 7. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>. (дата звернення 07.05.2021).
 8. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-V: URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення 07.05.2021).
 9. Про затвердження Порядку обліку музейних предметів в електронній формі: Закон України від 09.09.2016 № 784. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1478-16#Text> (дата звернення 07.05.2021).
 10. ДСТУ 8302: 2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL.: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>. (дата звернення 07.05.2021).

Ключові слова: наукова бібліотека Національного університету «Одеська юридична академія», «Цифрова колекція архіву Дитмістечка імені Комінтерну», НУОЮААДіК.

Ключевые слова: научная библиотека Национального университета «Одесская юридическая академия», «Цифровая коллекция архива Детгородка Коминтерна», НУОЮААДіК.

Key words: Scientific Library of the National University "Odesa Law Academy", "Digital Collection of the Archives of the Comintern Orphanage".

ПИГЕЛЬ РОКСОЛАНА-СОФІЯ ІВАНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
бібліотекар II категорії наукової бібліотеки*

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ: ЧЕСНІСТЬ & ШАХРАЙСТВО

Вже доволі давно в Україні, нажаль, виник ринок псевдонаукових послуг. Ми вважаємо цю тему надзвичайно актуальною, оскільки в Україні останнім часом склалась така система фінансування науки,

що діє за принципом конкурсного розподілу коштів[4]. Через це велика кількість науковців змушені самотійно займатися питанням фінансування своїх наукових робіт, а також опублікування їх результатів, зокрема у міжнародних журналах, що відповідають вимогам міжнародних баз даних та входять в Scopus та/або Web of Science Core Collection. Тому ми вирішили проаналізувати питання шахрайства в означеній сфері.

Загалом, шахрайство – одна з найпопулярніших, різноманітних і легко реалізованих видів протиправної діяльності. З розвитком інформаційних технологій, відбувається і процес росту комп'ютерних злочинів, відповідно. Методи і способи шахрайських схем постійно оновлюються та відбувається розширення області їх застосування.

Наукові журнали, як можливий об'єкт реалізації зазначених схем, звісно не є винятком. Публікація наукових результатів є необхідним етапом роботи кожного науковця. На сьогодні у доступі науковців є надзвичайно широкі можливості вибору наукового журналу, проте, у цій області існують серйозні проблеми. Адже зростання інтересу до наукових досліджень привело до появи шахрайських схем і у зазначеній діяльності [6, с. 95-96.].

Однією з причин виникнення такого роду схем є досить обмежене коло високореєтингових наукових видань, довга процедура публікації, а також висока вартість даної процедури, в яку включені послуги з рецензування, редагування, перекладу та вартість видавничих робіт.

Ми поділяємо погляди дослідників, які виділяють два основні види шахрайства:

- шахрайство з боку науковця [1, с. 3];
- шахрайство видавця [3].

А основною проблемою, що турбує наукове суспільство сьогодні є несумлінна редакційна діяльність журналів, що поширюють надання своїх послуг через мережі Інтернет. Доволі часто на сайтах таких журналів пропонується надання таких послуг, як допомога в коригуванні наукової статті, її рецензування.

Щодо коригування чи оформлення наукових статей редакціями журналів, то дані послуги вважається обов'язковими, адже тільки так журнал зможе підтримувати якість видання. Загалом, коли йде мова про невелике коригування тексту статті, то зазвичай воно робиться безкоштовно, та вважається невід'ємною частиною роботи, що здійснюється редакційною колегією журналу. Хоча можливі варіанти і платного коригування, що можуть бути запропоновані редакцією(редагування мови, переробка ілюстрацій відповідно до вимог конкретного журналу, переформатування статті).

Також у науковому світі буває таке, що гонити за науковою славою чи для того, щоб полегшити собі «життя» автор готовий віддавати величезні суми грошей задля друкування, просування чи реалізації своєї статті. При виборі видавництва у якому автор хоче друкуватись чи виборі журналу варто бути пильним, зберігати розважливість та перевіряти достовірність наданої інформації про журнал, організацію тощо, адже наслідки не завжди можуть порадувати автора.

Дії недобросовісних осіб у даній сфері досить часто важко розпізнати. Спочатку, як правило, на відому заздалегідь електронну адресу певного наукового співробітника, приходять лист із запрошенням до публікації. Здебільшого воно звісно не викликає підозр, адже містить всі необхідні реквізити:

І доволі часто вчений нічого не підозрюючи, переходить по запропонованому посиланні на офіційний веб-сайт журналу. Там він бачить гарне оформлення і стандартну прийнятну структуру для подібних сайтів.

Вирішивши співпрацювати з таким виданням, автор потрапляє на замаскований шахрайський веб-сайт, в структурі якого може бути приховано приватне шкідливе програмне забезпечення. Наприклад, веб-сторінка такого сайту може містити скрипт для крадіжки персональних даних користувача, різні віруси, черв'яки, і, звісно найпопулярніше у цій сфері – боти. Зазвичай такі боти використовуються для автоматизації рутинних дій, проте, в даний час, серед шахраїв вони широко використовуються для підтримки бот-сонетів [5, с.34] і крадіжки комп'ютерних ресурсів.

Повернемось до того, що автор все-таки вирішує опублікувати статтю в подібному журналі, спочатку він подає статтю на рецензію, яка успішно проводиться зловмисником вручну або в автоматичному режимі. Цей етап злочинних дій є надзвичайно важливим, адже від результату залежить згода людини на подальшу публікацію, яка потребує оплати.

У зв'язку з цим, в більшості випадків, рецензія виглядає грамотною, як і очікується замовником.

Наступним етапом стає – оплата. Як правило, при здійсненні оплати публікації, користувачу потрібно перейти сайт певної платіжної системи. У злочинній схемі такий веб-сайт є надзвичайно схожим на справжній сайт, так як він містить: схоже доменне ім'я, за винятком деяких букв, і, відповідно, схоже оформлення. А після оплати спрацьовує фішинговий скрипт на крадіжку реквізитів і CVV-коду кредитної карти [2, с. 333-334]. В результаті, публікація, швидше за все, може відбутись, проте зовсім не в тому вигляді, що очікував автор. Адже вона залишиться в архіві даного журналу, який ні де не зареєстрований і не має цитування ні в одному ресурсі.

Таким чином, подібна схема дозволяє шахраям:

- викрасти наукові напрацювання науковця, тобто можливість крадіжки інтелектуальної власності.
- викрасти персональні дані з комп'ютера користувача;
- включати заражений комп'ютер в мережу бот-нету;
- впроваджувати і поширювати шкідливе програмне забезпечення для комп'ютера автора;
- викрадати апаратні ресурси;
- викрадення грошових коштів.

Отже, ми пропонуємо перш за все варто перевірити всю надану інформацію про організацію до якої зібрався звернутись автор, це такі як:

- Юридична адреса – якщо вона вказана, хоча не завжди вказана організацією юридична адреса відповідає дійсності;
- Перевірка колективу, що працює, доволі часто у відкритому доступі надаються контакти дані осіб, що працюють, саме ці дані можуть підлягати перевірці;
- Перевірка відгуків на всіх можливих майданчиках та безлічі різноманітних ресурсів;
- А основне перевірка способу оплати. При використанні шахрайських схем найчастіше використовується оплата виключно електронним способом.

Як бачимо процес перевірки організації, а відповідно і редакції журналу є доволі довгим та важким. Тому варто знайти той журнал, який не викликати у автора сумнівів та зазвичай співпрацювати виключно з ним. Беззаперечно, в авторів є можливість публікуватись у журналах, в яких публікують статті безоплатно, так як можливість грошового шахрайства виключається, але процес перемовин з редакцією, рецензування може бути складнішим та більш затягнутим (кілька років) через велику чергу, виникнення проблем з якістю дослідження, перекладом та структуруванням статті, оформленням документів тощо.

Список використаної літератури:

1. Арбузова С. Про «мертві душі» та липові дисертації / С. Арбузова // Дзеркало тижня. – 2017. – 10 черв. (№22). – С. 5;
2. Войтенко І. С. Види шахрайств із використанням банківських платіжних карток та способи їх вчинення / І. С. Войтенко // Юридичний науковий електронний журнал. – 2018. – № 6. – С. 332-335.
3. Обережно, фейк: науковців вводять в оману, пропонуючи опублікувати статті у підробних виданнях, що нібито входять до Scopus та Web of Science // Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. – 2018. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/oberezhno-fejk-naukovciv-vvodyat-v-omanu-proponuyuchi-opublikuvati-statti-u-pidrobnih-vidannayah-sho-nibito-vhodyat-do-scopus-ta-web-science>.
4. Про затвердження Порядку конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проектів з виконання наукових досліджень і розробок : Постанова Каб. Міністрів України від 27.12.2019 № 1170. Офіц. вісн. України. 2020. № 10. Ст. 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1170-2019-%D0%BF#Text>
5. Чуканов К.В., Чичикин Г.Я. Вредоносное ПО // European science. 2018. № 9(41). С. 341
6. Gül Pamukçu Günaydın , Nurettin Özgür Doğan. A Growing Threat for Academicians: Fake and Predatory Journals // The journal of academic emergency medicine. 2015. P. 94-96

Ключові слова: науковий журнал, рейтингові видання, публікації, шахрайство, перевірка видання, недобросовісні видавці, опублікування статті, підробні видання.

Ключевые слова: научный журнал, рейтинговые издания, публикации, мошенничество, проверка издание, недобросовестные издатели, опубликованные статьи, поддельные издание.

Key words: scientific journal, rating publications, , fraud, publication verification, publications unscrupulous publishers, publication of articles, fake publications.

ХАДЄЄВ ЄГОР СЕРГІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
бібліотекар наукової бібліотеки,
студент 4 курсу факультету журналістики*

ВИКОРИСТАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛОТЕКИ

Діяльність бібліотек націлена на збереження, популяризацію та просування літературних творів різноманітних напрямлень [1]. Наукова бібліотека Національного університету «Одеська юридична академія» (далі НБ НУ «ОЮА») окрім вищезгаданих функцій, проводить свою наукову діяльність і активно займається популяризацією наукової діяльності університету в цілому. Також НБ НУ «ОЮА» виконує функцію потужного університетського інформаційного центру, який активно супроводжує науковий та освітній процеси. Наукова бібліотека надає широкий спектр послуг для студентів і науковців університету серед яких:

- Адміністрування та наповнення сайтів університетських наукових періодичних видань на платформі OJS;
- Присвоєння цифрових ідентифікаторів DOI та їх активація на платформі Crossref;
- Ведення та оновлення актуальної статистики публікацій науковців університету в електронних базах даних Scopus і Web of Science.

У зв'язку з глобальним зростанням діджиталізації та переходом значної частини інформації у цифровий простір, актуальною для всіх бібліотек стає проблема зменшення використання друкованої літератури. Все більше авторів публікують свої праці тільки у цифровому форматі. Збільшення кількості матеріалів без фізичного втілення та можливість знайти їх у мережі Інтернет, значно зменшують кількість офлайн відвідувань бібліотек. Це, своєю чергою, приводить до втрати громадськістю інтересу до бібліотек в цілому. Для подальшого ефективного виконання своїх функцій у популяризації літератури та наукової діяльності, необхідним стає впровадження новітніх технологій не тільки у бібліотечну справу, але й у її просування. Цими технологіями є різноманітні маркетингові засоби, частина з яких вже активно використовується в НБ НУ «ОЮА».